

EDITORIAL

El 25 de maig fem valdre el nostre vot

El proxím dia 25 de maig tenim una cita en **Europa**. A molts pareix que les eleccions que constituiran el **Parlament Europeu** no els interessin massa, i de fet vorem que en realitat les formacions polítiques, mes que parlar-nos del present i futur d'Europa, aprofitaran per a rivalisar entre elles, atacant-se mutuament i tirant-se en cara tots els despropòsits dels que han segut protagonistes, i pels quals molts dels seus representants, imputats, son objecte de les accions de la justícia.

Es cert que Europa no ajuda massa a fer creïble eixe projecte de **ciutadania europea**, d'unio entre els pobles que la constitueixen, de reconeixement de les minories que l'integren, de respecte a les cultures que la conformen..., i es que seguix centrant-se el projecte europeu en l'economia, els bancs i les qüestions financeres. L'Europa social, la de la cultura, la de la lliure circulació dels seus ciutadans, la de la sobirania compartida... està encara un poc mes llunt.

Les institucions europees necessiten fer mes **pedagogia** per a que la població coneiga i entenga la seua utilitat, sobretot perquè les seues decisions cada vegada nos afecten mes.

Els estats de l'Unio van perdent algunes de les seues atribucions, puix han cedit, i continuen cedint, part de la seua sobirania.

Els valencians, des de fa mes d'una dècada, no disponem d'una força política autòctona que trasllade directament els nostres problemes i aspiracions -si es que les tenim com a poble- ad eixe Parlament que ya està decidint sobre temes com el **parany**, l'us festiu de la **polvora**, a on han de col·locar-se les **colmenes**, si la nostra **agricultura** ha de sacrificar-se en benefici d'un altre sector, sobre el **Corredor Mediterraneu**... i moltes altres coses de les que depenen tant el present com, mes important encara, el nostre futur.

Son molts els qui es senten identificats en els partits estatals, i en son també molts els qui els han votat -diuen- perquè no hi havia una oferta autòctona. Açò no es cert, sempre l'ha haguda; i ara esta presencia se fara

mes visible al hi haure mes sigles d'estricta obediència valenciana -per molt "en bolquers" que estiguen-. A pesar d'aço, encara s'escolta entre persones que es diuen "valencians de soca i arrel", quan no "valencianistes", el sonnet del "**vot util**", pel qual pensen decantar-se. Ya hem vist com nos ha anat, com a valencians, esta opció. Hui no contem en cap lloc, a pesar d'haver-nos fet creure al·lo de "**el poder valenciano en Madrid**"; mes encara, tan perjudicials han segut les polítiques i accions de determinats polítics d'eixos que reclamen eixe vot util, que nos han dut a l'humiliació com a poble i a convertir-nos en eixemple de corrupció i malversació.

Recuperar el prestigi de València i dels valencians ha de ser l'únic "vot util" que nos hem de plantejar els valencianistes, i açò passa per deixar de ser meninfots i actuar, actuar comportant-nos d'una vegada en dignitat i posant la nostra confiança en les ofertes que nos poden representar. Qui nos ha enganyat sempre no mereix confiança, encara que nos parega "el mal menor" que ha d'evitar un triomf catalanista que no arribaria a fer mes mal del que nos han fet fins ara els que nos han estat governant. I

es que qui ocupa el **Palau de la Generalitat** des de fa mes de 19 anys nos ha enganyat reiteradament, ha destruït tot l'entramat econòmic, ha minat la nostra identitat i malbaratat les nostres senyes mes amades, les que nos conformen i identifiquen com a col·lectivitat, semblant el dubte i legislant en contra de la realitat lingüística mes viva, també la de tants que els han votat pensant-se que eren els depositaris de les seues esperances.

Sí, el **25 de maig** tenim una cita en les urnes, i si molts penseu que no son les vostres eleccions perquè a les opcions menudes no els vegeu possibilitats, penseu si el "**vot mes util**" no es anar a complir en un deure de ciutadania i mostrar als grans que ya no vos enganyen mes, posant en l'urna la papereta d'una de les opcions que tenen un projecte autenticament valencianista per a Europa.

LA CITA

Unida en la diversitat.

Lema de l'Unio Europea

SUMARI

- 1 EDITORIAL: **EL 25 DE MAIG FEM VALDRE EL NOSTRE VOT**
- 2 LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
PATRIMONI VALENCIÀ: **EL SANT BULT DE LA XEREA**
- 3 FRUITES, VERDURES I HORTALICES (LXXXV): **PARLEM DE LA PAPAYA (I)**
LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
SEMBLANÇA: **PASQUAL MARTÍN-VILLALBA I MEDINA**
CRONICA: **25 D'ABRIL. SOPAR DE GERMANOR**
- 4 PASSATEMPS
TRADICIO LIRICA: **CANÇONS DE RONDA**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

AVIS

De nou, i ya en van quatre, nos ha tocat devolució en la loteria; fon la del 5 d'abril. Obligat era provar sort de nou. Juguem al

21120

per al sorteig del proxím **7 de juny de 2014**.

Poden demanar participacions (3 €) cridant al telefon de la capçalera d'esta pagina. Obligat es també demanar-los fer fotocopies d'este eixemplar per a repartir entre amics i coneguts.

Lo que no es obligat es llegir-les. (¡Llastima!)

ACTIVITATS CULTURALS MAIG DE 2014

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

GAV (Grup d'Accio Valencianista)
C/ Pintor Gisbert, 17-baix. 46006 Valencia C.
Tel: 963 41 22 22 i 963 41 90 20

LRP (Lo Rat Penat)
C/Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellaner 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

3 Maig (dissabte) 20:30 h. Davant la Creu de Maig plantada en la seu de Lo Rat Penat.
CANT dels tradicionals "mayos" i DANSA de la Santa Creu que discorrerà pel Carrer Trinquet de Cavallers.
+Info: **LRP**

Del **5 al 9 Maig** Seu de la RACV.
XXIV SEMANA DEL LLIBRE VALENCIÀ
Recitals poetics, presentació de llibres, llibres antics i d'ocasio.
+Info: **RACV**

8 Maig (dijous) 19:30h. Seu de la RACV.
RECITALS POETICS DE PRIMAVERA D'ESTIU: "Seguint el rastre d'un llibre IV".
+Info: **RACV**

8 Maig (dijous) 19 h. Museu d'Historia de Valencia, C/ Valencia, 42. Mislata.
CONFERENCIA: Gracia López Patiño: "Arte e industria valenciana: Chimeneas industriales de ladrillo en L'Horta Sur".
+Info: **RACV**

9 Maig (divendres) 20:30 h. Basilica de la Mare de Deu. Valencia C.
MISSA en honor de la **Mare de Deu dels Desamparats**. Cor Popular de Lo Rat Penat.
+Info: **LRP**

9 i 30 Maig (divendres) 19:30 h. Seu de Lo Rat Penat.
CANT D'ESTIL
+Info: **LRP**

12 Maig (dilluns) 19:30 h. Seu de l'Aellva.
TERTULIA-TALLER DE PROSA
Llegiran Antoni Aienza i Paco Tarazona.
+Info: **Aellva**

19 Maig (dilluns) 19 h. Seu de Lo Rat Penat.
Foro d'Opinio
CONF-COLOQUI: Mª Angels Ramon-Llin.
+Info: **LRP**

22 Maig (dijous) 19:30h. Seu de Lo Rat Penat.
LLECTURA DE LLIBRETS DE FALLA guardonats en premi extraordinari.
+Info: **LRP**

27 Maig (dimarts) 19:30 h. Seu de Lo Rat Penat.
RECITAL POETIC a carrec dels alumnes del Curs de Declamació. Director: Remigi Pons.
+Info: **LRP**

Continúa en la página següent

PATRIMONI VALENCIÀ

El Sant Bult de la Xerea

J.P.B.

Conta la tradició que en 1238, el mateix any de la conquesta jaumina de la ciutat de **Valencia**, un obrer de vila, **Manel Navarro**, que col·laborava en l'extinció d'un incendi en les cavalleries de l'eixercit del rei, proximes al convent de **Sant Domenec**, a l'alçar la llosa que tapava un pou trobà en el fondo l'imatge d'un Crist.

Aço succeïa en un raval extramurs de la muralla arap, prop de la porta que se dia **Bab al-Şaria**, en el que hui es barri de la **Xerea**. Manel Navarro donà l'imatge ad este barri, habitat principalment per llauradors i artesans, quedant els veïns obligats a realitzar-li festa i cult religios anualment, sent, per tant, propietat del poble i no de l'Església, i constituint una de les festes mes antigues de la ciutat.

L'imatge es una talla policromada en fusta, de 70 cm d'alt, d'una representació de Crist poc freqüent, donat que apareix crucificat, pero en **majestat**, vencedor de la mort, en el cap ert i els ulls oberts; i no es l'única peculiaritat, puix mentres que en el peu esquerre porta una sandalia, el dret està descalç, i baix d'ell hi ha un **caliç** per a arregar la sanc, referencia a la **Eucaristia** i la transubstanciació. Una atra rarea es que sobre el cap porta una **tiara** en tres coronas. Ademes, el Crist crucificat vist

El nom de **Sant Bult** en el que se coneix prové del terme llatí **Sanctus Vultus**, que significa Santa Faç o Sant Rostre. De fet, compartix les seues peculiaritats iconogràfiques en el **Volto Santo** de **Luca**, una imatge de Crist venerada en la catedral de **Sant Marti** d'esta ciutat italiana, obra que els ex-

perts daten entorn al segle XI. L'iconografia del Crist vestit es estranya en Occident, pero habitual en Orient, d'a on se supon originaria l'imatge de Luca. A partir del segle XIV la veneració per este crucificat s'estengue per tota **Europa**, i en Valencia tingue el seu reflex en l'imatge de la Xerea, que arribaria a ser una de les mes venerades de la ciutat.

Era l'imatge patrona dels sacristans de la Seu, a on tenia una capella. I unes atres iglésies posseïen tambe altars dedicats a Sant Bult.

En una epoca en la que Valencia era coneguda per l'esplendor de les seues festes de carrer, la de Sant Bult destacava de les demes, nomes superada per la del **Corpus**.

Durant una epoca l'imatge estigue en l'iglésia de **Sant Joan de l'Hospital**, a on en el segle XVI se li impongue la **Creu de Malta**; no obstant, els veïns mai cediren la propietat de l'imatge.

La **Associació de Sant Bult**, que ha segut la responsable de la seua custòdia i de l'organització de les festes, en 1951 fundà la **Llar Escola Sant Bult** en el carrer **En Blanch**, un centre sociocultural i educatiu que organitzà grups de teatre, deportius, de rondalles, cor, etc., pero sobretot fundà la **Escola Sant Bult**, una escola de barri que compli una important labor en els anys difícils de la posguerra.

En el temps l'Associació de Sant Bult passà a denominar-se **Junta de Clavaris de Sant Bult**, que ha continuat la doble labor de mantindre la festa religiosa i les activitats civiques al servici del barri de la Xerea.

Si te ocasio, no se perga les festes d'enguany, que comencen en un sopar el 9 de maig. El 29 te lloc la **XIII Mostra de Musica i Albaes Populars en Dolçaina i Tabal**. El dia 31 es el trasllat de l'imatge des de la llar social fins a la parroquia de **Sant Tomas i Sant Felip Neri** i la llectura del prego de festes. Al sendema, una missa major i la gran processó pels carrers del barri. El 2 de juny un concert de la banda **Ateneu Musical Cortes de Pallás** i a mijanit la solemne baixada de l'imatge i trasllat a la llar social.

Mes informació en www.santbult.es.

LA TALLA. RESTAURADA

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527
46002 Valencia ciutat
Telefon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

Rogle en Internet

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com
i www.pjvalencianista.org

Parlem de la papaya (I)

El papai, nom de l'arbre que produïx el fruit, pertany a l'espècie **Carica papaya**, de tronc sense ramificar, mai llenyós, de fulles grans, palmejades, que arriba fins als 9 o 10 metres d'alçària; té cert paregut a les palmeres i és prou original, puix que produïx els seus fruits just baix de les fulles i, ademés, pegats directament al tronc. Fructifica en gran rapidesa, casi que al primer any, i al segon està ja en la seua plenitud; continua encara uns

atres dos anys produint entre 25 i 50 fruits perfectament desenrollats.

La papaya és un dels fruits més destacats de la fruticultura tropical. Encara que no té cap parentesc en el meló, li té un cert paregut ad este fruit, tant en la seua configuració externa com interna, sent coneguda en varies zones de **Amèrica Central** pel malnom de **Meló del Tròpic**.

És conegut internacionalment com a fruit **medicinal** més que com a nutritiu, puix que en este camp es veu empobrit per l'alt contingut d'aigua, que arriba fàcilment fins al 90%. Per una altra banda és important la riquesa de la seua polpa en "papaina", que s'ofereix com a medicina contra dolències estomacals al tindre també un alt contingut en vitamina A i C. També és un postre ideal, consumit al natural despuix d'un copiós menjar. Igualment l'aprofiten per a l'elaboració de confitures, conserves, begudes o gelats; pero, per damunt de tot, és protagonista d'un postre popular en Amèrica Central com és la **Gelea de Papaya**. També es mescla en ensalades junt ad unes atres fruites, i inclús es pot cuinar en guisos com si de qualsevol hortalicia es tractara.

SEMBLANÇA

J.M.M.

Pasqual Martín-Villalba i Medina

El **Rogle Constanti Llombart de Cultura Valenciana** no vol deixar passar l'ocasio de recordar a una figura clau en la **Transició** valenciana i en la lluita per recuperar les senyes d'identitat valencianes. Un recordatori que es tambe un message de respecte i condol per a la seua familia. **Pasqual Martín-Villalba i Medina** nos deixava el passat 5 d'abril, als 70 anys.

Naixcut en el si d'una familia que es converti en numerosa i en la que es respirava valenciania pels quatre costats, gojà d'una bona formacio que el portà, ademés, a adquirir un ample saber sobre l'història i cultura valencianes, coneiximents que, junt als seus dots d'orador i el seu carisma, el convertirien en un lider per al valencianisme, un sentiment-moviment que despertava en uns anys en que **València** lluitava per conseguir un estatus politic que la situara en el nou Estat de les autonomies en personalitat i identitat propies.

Ell fon el segon president del **Grup d'Accio Valencianista** (1977-1984), despuix de **Rafael Orellano**, i ell fon qui feu creixer un moviment que arribà a conseguir influir en la classe politica i que l'Estatut d'autonomia arreplegara aquelles aspiracions populars, tan qüestionades per part de la classe politica i negades per una "intelectualitat" que nos volia agenollats davant d'entelequies fantasmagoriques d'uns "països" inexistents.

Molts recordaran a un Pasqual Martín-Villalba present en moltíssimes associacions i entitats valencianes, i molts el recordarem com aquell lider carismatic que enaltia l'esperit de valenciania que portavem dins en aquells actes que cada dumenge el GAV organitava en el **Parterre** de la ciutat de València.

En acerts i en erros -com la de qualsevol persona-, la vida de Pasqual està lligada al renaixer del valencianisme en l'últim terç del segle XX. Des d'estes pàgines el nostre recòrt i el nostre pesar per la seua perdua i tambe la de tot lo que la seua memoria -de tan gran valor historic- s'ha endut en ell.

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicacio es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportacio economica, tambe te quedariem molt agraits. El nostre numero de conte, en **Caixa Ontinyent**, es:

2045 6014 65 3000195833

ACTIVITATS CULTURALS

MAIG DE 2014

(Ve de la pagina anterior)

29 Maig (dijous) 20 h. Seu del GAV.

CONFERENCIA

+Info: GAV

31 Maig (dissabte) 11:00 h. Seu de Lo Rat Penat.

CONCURS de Declamacio Infantil en llengua valenciana a la Mare de Deu dels Desamparats.

Organisa: Grup de Dones Valencianes

+Info: LRP

CRONICA

25 d'Abril

Sopar de germanor

El passat 25 d'Abril, en la seu de **El Piló**, en Burjassot, responent a una convocatoria conjunta d'esta associacio i del **Rogle Constanti Llombart de Cultura Valenciana**, mes de xixanta persones que es mouen i treballen dins del camp del valencianisme celebraren un sopar de germanor.

L'esperit que mogue la seua organizacio es troba en la conveniencia d'una major coordinacio en el moviment valencianiste; la qual s'enten ha de basar-se en la confiança mutua i ha d'organisar-se de forma colegiada.

UN MOMENT DE LA VELADA

Una conferencia de l'investigador **Joan Ignaci Culla** titulada "La desfeta d'Almansa. 307 anys d'imposicions" precedi al sopar. Al finalisar el mateix s'inicià un debat en el que els assistents, representants de diferents associacions valencianistes, conclogueren en la necessitat de dotar al moviment valencianiste d'una major estructuracio i d'establir un marc de col·laboracio. Tambe es destacà l'importancia de la formacio per a fer front a la manipulacio de l'història i de la llengua valenciana que patixen els nostres joves en l'ensenyança reglada.

Ans d'acabar, i a proposta de la gran majoria dels assistents, es considerà que este podria ser el primer d'una serie de futurs encontres que ajuden a cohesionar el moviment valencianiste i a fer-lo mes present en la nostra societat.

En un moment de la velada, el grup de cant de **El Piló** cantà unes albaides dedicades al **Rogle Constanti Llombart**, i en particular, a **Pere Martínez**, el companyer fallit el passat mes de juny. No nos resistim a reproduir una d'elles, inspiracio del versador **Vicent Fita**:

Es correcte noble i just
escriure en la nostra llengua.
Troben des del Rogle injust
que el govern se desentenga
botant-se les Normes d'El Puig.

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. Hort o jardí a on hi ha una gran varietat d'arbres fruitals, plantes i flors.
2. S'aplica ad allo que es molt gran i per tant difícil de medir.
3. Conjunt de veus o instruments, junts o separats, que sonen en harmonia i consonancia al mateix temps.
4. Aleacio de coure i zinc de color dorat. Si està polida pot tindre molta lluentor.
5. Peix d'aigua dolça, de la familia dels salmonits, de color part i en taques rogenques o negres; pot arribar als 80 centimetres de llarc.
6. Exit o victoria que s'obte en qualsevol mampresa.
7. Temps estival.
8. Cadira plegable, sense espales ni braços, que utilisaven les dones per a assentar-se quan anaven a l'iglesia.
9. Planta liliacea de flors blanques i aromatiques dispostes en espiga. S'utilisa en l'elaboracio de perfums.

La solucio a peu de pagina.

PARAULES VERTICALS

1. Reforçar, per mig de l'entonacio de la veu o la gesticulacio, una paraula o expressio per a destacar el seu interes o importancia.
2. Impedir o dificultar el moviment d'un membre o nervi fent que es quede rigit, per eixemple com a conseqüencia del fret.

			1.		2.	
1.	-	-	<u>G</u>	-	-	
2.			-	<u>M</u>	-	-
3.			<u>M</u>	-	-	-
4.			-	<u>U</u>	-	-
5.			-	<u>R</u>	-	-
6.			-	-	<u>E</u>	-
7.			-	<u>I</u>	-	-
8.			-	-	<u>E</u>	-
9.			<u>A</u>	-	-	

TRADICIO LIRICA

MªA.M.C.

Cançons de ronda

Maig es un mes molt especial, puix, per tradicio, el calendari cristia el dedica a la Mare de Deu. En este sentit se'l coneix com el "Mes de Maria"; i tambe es el "Mes de les flors" perque es quan florixen i perque en elles es rendix pleitesia a "Maria", i per extensio a la dona. Esta commemoracio es manifesta en terres valencianes en les tradicionals **cançons de ronda** (unes profanes, com les **albades**, els "**mayos**" o les **cançons de quintos**; i unes atres religioses, fonamentalment els **Rosaris de l'Aurora**). Els "mayos" son els cants per excelencia en els que es celebra i es dona la benvinguda a la primavera. Estes cançons, propies de les comarques de parla castellana, es canten l'ultima nit d'abril, normalment pels jovers de la localitat. Les primeres estrofes solen dedicar-se i oferir-se a la Mare de Deu a la porta de l'iglesia, des d'a on comença la ronda per la poblacio, pels diferents domicilis de les donzelles (novies i enamorades), a les que se'ls dediquen unes estrofes que canten la seua gracia i bellea de cap a peus.

Ací relacionem un chicotet repertori, en este cas d'albades o cançons de ronda que se canten en localitats valenciaparlants.

En Montroy, diuen aixina:

M'han dit que eres boniqueta
i en la cara t'ho conec,
cara de pometa roja,
raïm de moscatellet.

Chiquetes si voleu vindre
a l'olivar de m'agüelo
a dos quinzets la **barcella**
olivetes del **cuquello**.

Esta nit he ensomiat
que dormia en la **palliça**,
les rates m'han rosegat
el faldo de la camisa.

Los mayos,
Ignaci Pinazo i Camarlench

En Faura:

A mi em passen moltes coses,
cavallers, mireu el cas.
Si te'n passen de grosses,
que l'atra nit *pa* sopar
te varen traure garrofes.

En Fortaleny:

Ya no canta Batistet
a l'estil de la Ribera,
perque li han furtat la veu
entre Sueca i Cullera.

Per a cantar les **albaes**,
com Colombo no n'hi han,
i cantar-les ben cantades,
al mig del carrer mes gran.

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)

Albaes: Translacio fonetica del plural de **albada**, en la qual la "d" intervocalica no se pronuncia (fenomen general en tota la llengua valenciana per a les terminacions -ada/-ades). Composicio de la lirica po-

pular valenciana en la que un versador diu a l'oit del cantador els versos que este interpretarà.

Barcella: Mida de capacitat per a cereals, que conté normalment quatre ar-

Cuquello: Au trepadora de la familia dels cuculits. En el text fa referencia a una classe d'olives negres, redones i acabades en punta.

Palliça: Lloc cobert destinat a almagasinar la palla.

Solucio:

Verticals: 1. EMFATISAR 2. ENTUMIR

1. VERGER 2. IMMENS 3. SIMFONIA 4. LLAUTO 5. TRUITA 6. TRIUMF 7. ESTIUOR 8. CATRET 9. NART

I RECORDA... La nostra primera paraula es **emfatisar**. L'accio i efecte d'emfatisar es una **emfatisacio**. El **emfasis** es la força que se dona a una paraula o expressio per a resaltar la seua importancia, canviant el to de la veu, gesticulant, etc. **Emfaticament** es dir una cosa en emfasis. Es **emfatic** allo que se diu en emfasis o es propi d'ell; tambe s'aplica a la persona que parla emfaticament. Eix. *L'orador acabà el seu discurs emfatisant les seues conclusions.*

La nostra segona paraula es **entumir**. L'accio i efecte d'entumir o entumir-se es un **entumiment**. Està **entumit** el membre o nervi que no es pot moure o es mou en dificultat per un problema circulatori, per efecte del fret, etc. Eix. *Tinc entumits els dits i casi no puc escriure.*